

Розділ 1

**ХАРКІВСЬКА МУЗИЧНО-ІСТОРИЧНА ШКОЛА
У ЧАСІ ТА ПРОСТОРИ**

Раздел 1

**ХАРЬКОВСКАЯ МУЗЫКАЛЬНО-
ИСТОРИЧЕСКАЯ ШКОЛА ВО ВРЕМЕНИ
И ПРОСТРАНСТВЕ**

Part 1

**KNARKIV MUSICAL-HISTORICAL SCHOOL
IN TIME AND SPACE**

УДК 78.072: 378.014.15(477.54-25)

Марина Черкашина-Губаренко

*Національна музична академія України
імені П. І. Чайковського (Київ)*

**ВИПУСКНИКИ-МУЗИКОЗНАВЦІ ХАРКІВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО У СТІНАХ
НАЦІОНАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО**

Черкашина-Губаренко М. Р. Випускники-музикознавці Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського у стінах Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Йдеться про постаті випускників історико-теоретичного факультету Харківського університету мистецтв різних років, які працювали і нині плідно працюють на музикознавчих кафедрах, та на кафедрі історії і теорії культури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, називається сфера їхніх наукових інтересів, згадуються головні праці, перелічуються досягнення у науковій та науково-педагогічній галузях, участь у музично-громадській діяльності.

Ключові слова: музикознавство, музична освіта, музична наука, теорія та історія культури.

Черкашина-Губаренко М. Р. Випускники-музыковеды Харьковского национального университета искусств имени И. П. Котляревского в стенах Национальной музыкальной академии Украины имени П. И. Чайковского. Идет речь про выпускников историко-теоретического факультета Харьковского университета искусств разных лет, которые работали и сейчас успешно работают на музыковедческих кафедрах, а также на кафедре истории и теории культуры Национальной музыкальной академии Украины им. П. И. Чайковского, называется сфера их научных интересов, упоминаются основные работы, перечисляются достижения в научной и научно-педагогической областях, участие в музыкально-общественной деятельности.

Ключевые слова: музыковедение, музыкальное образование, музыкальная наука, теория и история культуры.

Cherkashina-Gubarenko M. R. Kharkiv I. P. Kotlyarevsky's National University of Arts graduates of musicology in the walls of the P. I. Tchaikovsky National Musical Academy of Ukraine. The objective of this study is relations disclosure of long standing, which exist between the musicology faculties of Kharkiv National Kotlyarevsky University of Arts and the leading music educational institution of the Ukrainian capital – Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine. This topic is revealed on the examples of Kharkiv graduates, which later turned out in Kyiv. Their activities became an ingrained part of the scientific, pedagogical, musical and public life of Kyiv. Since olden times there were close productive connexion between two leading higher educational institutions of Ukraine. For many years conservatory of the capital was headed by a pupil of the Kharkiv composer school, the disciple of S. S. Bogatyryov – Andriy Shtogarenko. Another pupil of the Kharkiv Conservatory is the student of Mikhail Tits, Levko Kolodub, which still remains the leading professor of the composition subject. In this article attention is focused only on one faculty – historical-theoretical.

From 1975 to the present day eleven graduates, representatives of Kharkiv musicology school were working (and some still work) at the departments of theory, history of music and composition of Tchaikovsky NMAU. Most of them are both pedagogues and scientists, as well as heads of different directions and units in this educational institution. Somewhat earlier, since the 1950s, postgraduate studies trained the leading teachers of the musical and theoretical disciplines of the Kharkiv University of Arts, which had been working here for many years (for example, Olga Gusarova, Zinaida Uferova), and some of them continue to work.

Many graduates of Kharkiv became teachers of the educational institution of the capital. Among them are Viktor Zolochyevskiy, Lyudmyla Shevchenko, Mykola Dyachenko,

Nadiya Nekrasova-Yavors'ka, Sergij Tyshko, Maryna Cherkashina-Gubarenko, Galyna Kukol' (Tyshko), Iryna Kokhanyk, Olena Sakalo, Larysa Gnatyuk. Since the end of 2008 year a special scientific publication "Journal of Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine" has been released. During this period the "Journal" rendered 33 articles of 24 authors, which are teachers of the Kharkiv National Kotlyarevsky University of Arts. The number of current scientists of Kotlyarevsky KhNUA graduating from postgraduate studies, doctorate and internship at the Tchaikovsky NMAU proves the close ties of the two educational establishments.

Of great importance for the overall successful development of Ukrainian musicology is the constant exchange of experience and achievements of various branches. It is also important to go beyond the national boundaries for a wider scientific space. We can find a unique figure of Semen Semenovich Bogatyrev (1890–1960) at the origins of Kharkiv musicology school. He received a thorough and comprehensive education as a theorist and composer at the Saint Petersburg conservatory. From 1922 S. S. Bogatyrev was the head of the theoretical-composer department of the Kharkiv conservatory. In order to increase the level of teaching and to get acquainted with new achievements of musicology, leading Moscow specialists K. Kuznetsov, T. Livanova, L. Mazel, V. Ferman came to the Kharkiv conservatory for giving lectures at the initiative of S. S. Bogatyrev in the 1930s. When S. S. Bogatyrev moved to Moscow, he did not end his association with Ukrainian former students and colleagues. One of his favorite students was Galina Aleksandrovna Tyumenieva, who headed the department of music history created in 1947 at the Kharkiv conservatory. A year earlier Galina Aleksandrovna successfully defended the thesis «Tchaikovsky and "The Mighty Handful"» in Moscow. This determined one of her specialization lines as a scientist and teacher. Galina Aleksandrovna always maintained close personal contacts with Kyiv counterparts, especially with A. Y. Schreier-Tkachenko, who always attracted her to reviewing of the latest research, as well as tutorials on the history of Ukrainian music.

At present, contacts between students and teachers of musicology departments take place during scientific conferences, which are held regularly in both our musical establishments. The Council for the Ph.D. defense at Tchaikovsky NMAU successfully presented doctoral dissertations from leading pedagogues of Kharkiv, now professors N. L. Babiy-Ocheretovs'ka, I. S. Drach, and L. V. Shapovalova. They often become opponents in defense of dissertations in Kyiv, and on the contrary, Kyiv colleagues are invited as opponents to Kharkiv. The interchange of thoughts and latest ideas takes place on pages of scientific publications by our musical academies.

Key words: musicology, musical education, musical scientific, theory and history of culture.

Мета даної статті полягає у розкритті багаторічних зв'язків, які існують між музикознавчими факультетами Харківського університету

мистецтв імені І. П. Котляревського і провідним музичним учбовим закладом української столиці – Національною музичною академією України імені П. І. Чайковського. Ця тема розкривається на прикладі постатей випускників Харкова, які згодом опинилися у Києві, діяльність яких стала органічною складовою наукового, педагогічного, музично-громадського життя Києва. Почати варто з того, що між двома провідними вищими музичними навчальними закладами України, про які йде мова, з давніх часів існували тісні плідні зв'язки. Досить сказати, що багато років очолював столичну українську консерваторію вихованець харківської композиторської школи, учень С. С. Богатирьова Андрій Якович Штогаренко. Провідним професором композиції і досі залишається у Києві ще один вихованець харківської консерваторії, учень Михайла Дмитровича Тіца Левко Миколайович Колодуб. Однак у цій статті увага зосереджена лише на одному факультеті, історико-теоретичному.

Від 1975 року і по сьогоднішній день на кафедрах теорії, історії музики і композиції НМАУ імені П. І. Чайковського працювали (а частина працює і зараз) одинадцять випускників, які представляють харківську музикознавчу школу. Більшість з них були і є не лише викладачами і науковцями, але й керівниками різних напрямків і підрозділів цього навчального закладу. Ще раніше, починаючи з першого післявоєнного десятиліття, через аспірантуру НМАУ пройшли провідні викладачі музично-теоретичних дисциплін Харківського університету мистецтв, які працювали тут багато років, а деякі продовжують працювати. Назву хоча б Ольгу Василівну Гусарову і Зінаїду Борисівну Юферову. Що до тих випускників Харкова, які різними шляхами і з різним досвідом попали до складу викладачів столичного навчального закладу, цей список відкриває Віктор Никифорович Золочевський. Я його пам'ятаю студентом п'ятого курсу у той час, як сама лише вступила до консерваторії. Отже, почну з його постаті.

ЗОЛОЧЕВСЬКИЙ Віктор Никифорович (1934 – 2010) – музикознавець, педагог. Д-р мистецтвознавства (1974). Чл. НСКУ (1965). Закінчив Харківську консерваторію у 1959 році, клас проф. М. Д. Тіца. Після цього успішно закінчив аспірантуру при ІМФЕ АН УРСР (1962). Кандидат мистецтвознавства (1962). Був залишений співробітником

ІМФЕ АН УРСР і працював тут з 1962 по 1967 рік. Протягом 1967–74 років – доцент, проф. кафедри теорії та історії музики Київського педагогічного інституту. Від 1975 року і до кінця життя працював професором кафедри композиції, оркестрування та музично-інформаційних технологій НМАУ імені П. І. Чайковського. Керував Студентським науковим товариством з 1977 року. Викладав читання партитур, був членом Спеціалізованої ради по захисту дисертацій. У Музичній Україні у 1972 році видана його наукова праця «Про модуляцію». У 1974 році став одним з перших українських докторів наук у галузі мистецтвознавства і зокрема у сфері фундаментальних теоретичних досліджень. Сфера його наукових інтересів і публікацій пов'язана з національною своєрідністю гармонії української музики; з гармонічним мислення в системі діатоніки та відмінності його від гармонічних основ мажоромінору; ладова будова української музики; модуляція, зокрема її народні джерела та історичний розвиток, закономірності моделювання в музиці ХХ століття, та ін.

Далі мова піде про подружжя М. Дяченко-Л. Шевченко. Людмилу я пам'ятаю ще з дитячих років, бо ми жили з нею в одному будинку, а пізніше опинилися навіть у одному під'їзді. Її батько був гобоїстом і грав у оркестрі Харківської обласної філармонії. Вона вчилася у класі Галини Олександрівни Тюменєвої, який за кілька років до неї також закінчила я. Знаю, що Галина Олександрівна її дуже цінувала і пішла їй на зустріч, коли Людмила захотіла писати дипломну роботу про творчість Леоніда Грабовського, яка викликала тоді суперечливі оцінки старшого покоління харківських композиторів.

ДЯЧЕНКО Микола Григорович (1928 – 1993). Закінчив Харківську консерваторію у 1956 році. Працював музичним редактором Харківського обласного радіо. З 1966 року викладач, завідувач відділу теорії музики, заступник директора з експериментальної роботи Северодонецького музичного училища. З 1978 року викладач, старший викладач, доцент (1989) кафедри теорії музики Київської консерваторії. З колективом викладачів (І. А. Котляревський, Ю. О. Полянський, С. В. Тишко, О. І. Мурзина, І. М. Рябов, Л. М. Шевченко) проводив експериментальну роботу з упровадження у навчальний процес міжпредметних зв'язків. 1984 року захистив кандидатську дисертацію

«Технічні засоби навчання у системі комплексного виховання музикознавця». Автор методичної розробки «Принципи програмування в автоматизованому навчальному курсі сольфеджіо» (Київ, 1988). Микола Дяченко дуже цікаво працював на харківському обласному радіо і залучав до роботи молодих музикознавців. Цікаві передачі і навіть цілі цикли робилися тоді про творчість композиторів Харкова та про всі події музичного життя міста. Разом з ним певний час працював редактором Віталій Губаренко, а також Інна Беленкова. Тут же почала свій творчий шлях Людмила Шевченко.

ШЕВЧЕНКО Людмила Михайлівна (1945 – 1997). Закінчила Харківський інститут мистецтв по класу проф. Г. О. Тюменєвої. Після завершення навчання працювала редактором Харківського обласного радіо. З 1966 року по 1978 – викладач історичних і теоретичних дисциплін Северодонецького музичного училища. У Київській консерваторії почала працювати разом з М. Г. Дяченко на кафедрі наукових основ музичної освіти, організованої Ю. О. Полянським (1925 – 1993) і відкритої 5 грудня 1978 року. Десятиліття існування кафедри пов'язане з експериментальною роботою. Завідувала відділом аспірантури й докторантури до 1997 року.

Якщо згадувати Северодонецьке музичне училище, де так плідно працювало подружжя Дяченків, варто згадати ще одного талановитого харківського випускника, який закінчив інститут мистецтв за класом З. Б. Юферової, – Юрія Абрамовича Зільбермана. Майже одночасно всі троє опинилися у Києві. Однак Юрій Абрамович свою енергію, темперамент та досвід присвятив Київському музичному училищу ім. Р. Глієра, вивченню його історії, перетворенню його на сучасний Інститут музики ім. Р. Глієра.

Ще одна учениця Г. О. Тюменєвої – **НЕКРАСОВА-ЯВОРСЬКА Надія Йосипівна** (1947 – 2004). Вже у студентські роки вона почала вивчати сучасну українську музику, зокрема, працювала над статтями про творчість В. С. Губаренка, а також досліджувала історію і сучасний стан української опери. Так, її ґрунтовна стаття про Віталія Губаренка була надрукована у 1976 році у московському виданні, збірці «Композитори союзних республік»¹ Вчилася в аспірантурі

¹ Некрасова Н. Очерк о творчестве В. Губаренко / Сб. «Композитори союзных республик». – Вып. I. – Москва, 1976.

ІМФЕ ім. М. Рильського (науковий керівник Л. Б. Архимович). Кандидат мистецтвознавства з 1979 р. Звання доцента одержала у 1986 році. Працювала у Київському інституті культури (нині – Київський національний університет культури і мистецтв) на кафедрі історії музики, згодом очолила об'єднану кафедру теорії та історії музики, а також була вченим секретарем Вченої Ради інституту. Керувала кандидатськими дисертаціями. З 1996-го працювала у НМАУ імені П. І. Чайковського деканом історико-теоретичного і композиторського факультету, деканом по роботі з іноземними студентами і доцентом кафедри історії української музики. Вона викладала курси «Історія музики ХХ ст. (слов'янські країни)», «Лисенкознавство», «Історія української музичної культури». Автор наукових праць і численних статей, присвячених творчості українських композиторів, оперним і балетним прем'єрам.

До відомої у Харкові музичної династії належить **ТИШКО Сергій Віталійович** (нар. 1952). Він є випускником Харківської спеціальної музичної школи-десятирічки, де багато років плідно працювала його мама, відомий харківський музикознавець Н. С. Тишко. Сергій Тишко закінчив історико-теоретичний факультет Харківського інституту мистецтв імені І. П. Котляревського по класу проф. Тюменєвої Г. О. у 1976 році. Вже у роки навчання він активно виступав на конференціях, у тому числі у Мінську та Тбілісі, керував Студентським науковим товариством. Одразу після закінчення навчання поступив до аспірантури Київської державної консерваторії імені П. І. Чайковського, де навчався протягом 1976 – 1981, з перервою на 1977 – 1978 роки у зв'язку із службою в армії. Захистив кандидатську дисертацію та отримав вчений ступінь кандидата мистецтвознавства у 1984 році (науковий керівник доц. Малозьомова О. І.). З 1981 р. працює в Національній музичній академії України імені П. І. Чайковського (поспідовно: старший викладач, доцент, професор). Спочатку – протягом майже 30-ти років – на кафедрі історії музики (з 1989 р. – історії музики етносів України і музичної критики). Читав курс історії російської музики студентам усіх факультетів НМАУ, розробив та успішно викладав курс методології історичного музикознавства. Вчене звання доцента йому було присуджене у 1986 р. У 1994 р. захистив докторську дисертацію і одержав вчений ступінь доктора мистецтвознавства. У 1996 р. отримав вчене звання професора.

З його ініціативи в 1998 році у Національній музичній академії імені П. І. Чайковського була створена нова кафедра теорії та історії культури, якою він завідує з часу заснування і донині. Ця кафедра стала першою у нашій державі, де формувалися засади для створення нової наукової та освітньої спеціальності – музичної культурології. С. В. Тишко розробив власну концепцію діяльності новоствореної кафедри: в основу була покладена ідея розвитку музичної культурології як інтегральної дисципліни, що поєднує у собі культурологічні та музикознавчі знання, методи та методики і, завдяки цьому, забезпечує широкі загально-гуманітарні обрії підготовки музиканта. Для студентів всіх факультетів НМАУ були розроблені та запроваджені розвинені навчальні курси з історії вітчизняної культури, історії світової культури, історії стилів в мистецтві тощо. У 2006 році кафедра здійснила перший набір студентів з освітнього напрямку «культурологія».

С. В. Тишко має величезний досвід науково-педагогічної роботи у вищій школі (науково-педагогічний стаж 41 рік). Під керівництвом С. В. Тишка з 1991 р. до поточного часу захищено 1 докторську та 15 кандидатських дисертацій в галузях мистецтвознавства та культурології. Його власна наукова діяльність різноманітна за напрямками і тематикою, базується на комплексних методах дослідження, які дозволяють поєднати здобутки музикознавства, культурології, історії мистецтв, загальної історії, географії тощо. С. В. Тишко є автором 54-х наукових статей з питань культурології, методології музикознавства, проблем повсякдення в художній культурі, теорії та історії музичних стилів, історії опери, методів дослідження творчих біографій митців тощо. Багаторазово та з великим успіхом виступав з доповідями на міжнародних та національних наукових конференціях (Київ, Дюссельдорф, Москва, Санкт-Петербург, Харків, Одеса та ін.).

Докторська дисертація С. В. Тишка «Національний стиль російської опери. Теорія та еволюція» та видана на її основі монографія «Проблема національного стилю в російській опері. Глінка. Мусоргський. Римський-Корсаков» (К., 1993) започаткували плідну наукову дискусію з приводу проблематики художнього стилю серед українських музикознавців та культурологів, надали поштовх новим дослідженням у цьому напрямку.

У 2000 році С. В. Тишко став ініціатором і автором багатотомного видання «Мандри Глінки. Коментар до “Записок”». Праця над ним триває і до сьогодні. Вже вийшли з друку чотири масштабні книжки – обсяг кожної від 35 до 65 др. арк. Перші дві з них написані у співавторстві з С. Г. Мамаєвим (Ч. I, «Україна». – К., 2000, перевидання 2005; Ч. II, «Німеччина, або апологія романтичної свідомості» – К., 2002), третя (Ч. III, «Подорож на Піреней, або Іспанські арабески». – К., 2011) – у співавторстві з Г. В. Куколь, четверта (без співавторів), присвячена подорожі на Кавказ, видана у 2015 р.

Ще одна сторона його діяльності – громадсько-організаційна. С. В. Тишко був головою Експертної ради ВАК України з мистецтвознавства (1998 – 2002, а також в 2015 – 2016 рр.), неодноразово працював членом цієї ради (у 1996 – 1998 та у наступних роках). Йому належить активна участь у розробці та введенні в дію паспортів наукових спеціальностей, зокрема – вперше в Україні – з культурології. Призначався вченим секретарем Вченої ради Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського (1985 – 1991), вченим секретарем Спеціалізованої вченої ради по захисту докторських дисертацій в НМАУ імені П. І. Чайковського (1991 – 1994). З 1991 р. до поточного часу – член Спеціалізованих вчених рад по захисту докторських дисертацій в НМАУ. У 2005 – 2008 роках був членом Спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій у Львівській консерваторії.

С. В. Тишко є членом редколегій та редакційних рад провідних наукових видань в Україні – зокрема, «Часопису Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського». Був одним з ініціаторів започаткування збірки «Київське музикознавство», і з перших кроків задав їй певний науковий напрямок та рівень (з 1998 р. видано декілька десятків випусків; збірка зайняла почесне місце серед найкращих наукових видань країни).

Беззаперечним є внесок С. В. Тишка у розвиток студентської науки у творчих вищих навчальних закладах. Він був головою Студентського науково-творчого товариства у Харківського інституту мистецтв, потім – у Київської консерваторії. У 1999 р. став одним з ініціаторів та розробників концепції проведення Національної студентської та аспірантської конференції «Молоді музикознавці України». До поточного

часу проведено вже 16 таких конференцій. Всі ці роки С. В. Тишко є членом Організаційного комітету цієї конференції.

У 1997 р. С. В. Тишко разом з Ю. А. Зільbermanом брав найактивнішу участь у створенні та відкритті в Київському державному музичному училищі ім. Р. М. Глієра (нині – Інститут музики ім. Р. М. Глієра) вищого факультету музикознавства (III музично-освітній рівень); у 1997 – 1999 рр. був першим деканом, а на початку 2000-х років – науковим керівником факультету (за сумісництвом). Нині факультет випускає висококваліфіковані кадри музикознавців – педагогів та науковців (певна кількість випускників навчаються в аспірантурі та докторантурі, а декілька захистили кандидатські дисертації).

Доводиться коротко висвітлити і власний шлях, у якому однаково важливу роль відіграли обидва названі вище навчальні заклади. **ЧЕРКАШИНА-ГУБАРЕНКО Марина Романівна** (нар. 1938). Випускниця історико-теоретичного факультету Харківської консерваторії (клас професора Г. О. Тюменєвої), яку закінчила у 1962 році. Працювала у Харківському інституті мистецтв імені І. П. Котляревського з 1962 по 1984 рік (відповідно асистент кафедри історії музики, старший викладач, доцент, 1973). З 1967 по 1970 роки була аспіранткою кафедри російської та радянської музики Московської консерваторії імені П. І. Чайковського (клас професора Б. М. Ярустовського). У грудні 1971 року у Москві захистила кандидатську дисертацію «Сучасна музично-психологічна драма (про деякі тенденції розвитку жанру)», одержала вчений ступінь кандидата мистецтвознавства у 1972 році.

У 1983 році у Києві захистила докторську дисертацію «Історична опера першої половини XIX століття. Проблеми інтерпретації історії, доля жанру». Матеріали цих двох наукових праць склали основу монографій «Опера XX століття: Нариси» (Київ, 1981) та «Історична опера доби романтизму» (Київ, 1986). У 1985 році у Москві вийшла друком ще одна монографія «Олександр Миколайович Серов».

З 1985 року почала працювати у Київській консерваторії, спочатку як завідувачка кафедрою історії музики. У квітні 1985 року одержала звання професора. 1989 року вона очолила новостворену кафедру історії зарубіжної музики, якою керувала до 2015 року, коли виникла нова

об'єднана кафедра історії світової музики. Професором цієї кафедри і одночасно професором кафедри історії (по сумісництві) Київського інституту музики ім. Р. Глієра є і нині. У 2000 році М. Р. Черкашина-Губаренко була обрана членом-кореспондентом Національної академії мистецтв України, а у 2017 році стала її дійсним членом (академіком).

Результатом багаторічного зацікавлення оперним мистецтвом та узагальненням наукових здобутків у цій галузі став новий за концепцією навчальний посібник «Історія опери. Західна Європа. XVII–XX століття», написаний у співавторстві з Г. В. Куколь та І. Л. Івановою і виданий у Києві 1998 році.

Як викладач М. Р. Черкашина-Губаренко розробила і читає для студентів історико-теоретичного та композиторського факультетів авторський курс «Західноєвропейська опера XIX століття», для якого нею була написана програма. Вона також є автором спецкурсу з оперної драматургії, розробленого для студентів музикознавців, композиторів та музичних режисерів; автором програми та нового курсу для магістрів «Тенденції розвитку сучасного оперного театру», які введені до сучасних навчальних планів, а також програми для аспірантів «Вагнер і вагнеріанство у світових художніх процесах».

Загальна кількість захищених під керівництвом М. Р. Черкашиної-Губаренко дипломних та магістерських робіт дорівнює біля 50 осіб. Під її керівництвом також були написані і успішно пройшли захист 8 докторських та 33 кандидатських дисертації. Проблематика цих робіт торкається історії різних оперних шкіл Європи, теорії і практики музичної освіти і виконавства, жанрових і стильових процесів музики XX століття, становлення і розвитку національних музичних шкіл, у тому числі таких досі не досліджених в українському музикознавстві, як грецька і португальська.

М. Р. Черкашина-Губаренко виступала з доповідями на численних міжнародних наукових конференціях. Спільно з проф. О. С. Зінкевич Марина Романівна була автором проектів міжнародної конференції Ворзельські читання «Музично-історичні концепції минулого і сучасності» (1995), міжнародних конференцій «Музика та Біблія» (Київ, 1998), «Чотири століття опери» (Київ, 2000), «Музика у просторі культури» (Ворзель, 2003), а також проекту міжнародної

конференції «Гектор Берліоз та світова культура» (Київ, 2003). Їй належить ідея проведення всеукраїнської конференції «Урочисті і пам'ятні дати року», яку започаткувала кафедра історії зарубіжної музики, а нині проводить об'єднана кафедра історії світової музики НМАУ імені П. І. Чайковського. Вона є також співорганізатором і членом оргкомітету Міжнародної щорічної конференції, присвяченій сучасному оперному театру, його історії та постановочній практиці. У 2017 році пройшла вже сьомий раз.

Перу Марини Романівни належать вісім монографій, більш, ніж 170 статей у наукових збірках та музичних журналах, а також численні газетні публікації. Постійним аспектом науково-організаційної діяльності Марини Романівни є її участь у Спеціалізованій раді по захисту докторських дисертацій НМАУ імені П. І. Чайковського як члена ради, голови, нині заступника голови. Вона є також членом Спеціалізованої ради по захисту кандидатських дисертацій Харківського університету мистецтв імені І. П. Котляревського.

Далі я хотіла би зупинитися на тих своїх вихованцях, які вчилися у Харкові, а зараз успішно працюють на кафедрі історії світової музики НМАУ імені П. І. Чайковського. Це кандидат мистецтвознавства, доцент Сакало Олена Василівна, кандидат мистецтвознавства, в. о. професора Гнатюк Лариса Анастасіївна, кандидат мистецтвознавства доцент Наумова Олена Анатоліївна. Однак почну зі старшої за них **КУКОЛЬ (ТИШКО) Галини Віталіївни** (нар. 1959). Вона закінчила історико-теоретичний факультет Харківського інституту мистецтв імені І. П. Котляревського у 1982 році (клас М. Р. Черкашиної-Губаренко). Після завершення навчання працювала у Харківській спеціальній музичній школі-десятирічці. Поступила в аспірантуру Київської консерваторії у 1986 році і після її завершення захистила кандидатську дисертацію на тему «Італійська опера першої половини XVII століття. Драматургія. Стил. Жанроутворюючі процеси» (17.00.02 – музичне мистецтво) Київ, 1989, науковий керівник Черкашина Губаренко М. Р.) Працювала на кафедрі історії зарубіжної музики НМАУ імені П. І. Чайковського до 1994 року. Зараз живе і працює за фахом у Німеччині у м. Бохум. Є співавтором навчального посібника «Історія опери: Західна Європа XVII–XIX століття:

навчальний посібник» (за ред. М. Р. Черкашиної. – Київ, 1998. – 384 с.), а також книги з циклу Подорожі М. Глінки, частина третя «Подорож на Піренеї, або Іспанські арабески». (Спільно з Тишко С. В., К., 2011).

Майже в один час з Галиною Тишко на кафедрі теорії музики у професора Бабій-Очеретовської Н. Л. вчилася **КОХАНИК (Реброва) Ірина Миколаївна** (нар. 1957). У 1981 році закінчила історико-теоретичний факультет Харківського інституту мистецтв ім. І. П. Котляревського, а у 1985 році – аспірантуру кафедри теорії музики Київської державної консерваторії імені П. І. Чайковського. У 1988 році І. М. Коханик захистила кандидатську дисертацію «Гармонія як стильовий фактор у творчості українських композиторів 70—80-х років (Л. Дичко, Є. Станкович, М. Скорик)» (наук. керівник – докт. мистецтвознавства, проф. І. А. Котляревський). З 1985 по 1991 Ірина Миколаївна працювала у видавництві «Музична Україна» (редактор, зав. редакцією, головний редактор).

На кафедрі теорії музики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського І. М. Коханик працює з 1991 року, спочатку посаді на доцента, а у 1994 році їй присвоєне вчене звання доцента.

У 2005 р. вона закінчила докторантуру кафедри теорії музики НМАУ імені П. І. Чайковського (науковий консультант – доктор мистецтвознавства, професор І. А. Котляревський). У 2011 році переведена на посаду професора, з 2012 року – завідувач кафедри теорії музики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. У 2015 році їй присвоєне вчене звання професора. У 1991—1996 роках була вченим секретарем Вченої ради консерваторії. З 1996 року по 2012 – вченим секретарем спеціалізованої вченої ради по захисту дисертацій.

І. М. Коханик викладає лекційні курси «Аналіз музичних творів» на історико-теоретичному, фортепіанному, оркестровому факультетах, «Основи редагування та журналістики» для студентів-культурологів, «Теорія та практика редагування музичної літератури» на історико-теоретичному факультеті, здійснює керівництво дипломними і магістерськими роботами, курсовими роботами з музичної інтерпретації асистентів-стажистів, дисертаційними дослідженнями аспірантів

та пошукувачів кафедри теорії музики. Під науковим керівництвом І. М. Коханик захищені 5 кандидатських дисертацій¹.

І. М. Коханик є одноосібним автором програми з курсу аналізу музичних творів для студентів фортепіанного факультету, разом з колективом викладачів кафедри теорії музики розробила програми з курсу аналізу музичних творів («Аналіз музичних творів та поліфонія») для студентів оркестрового факультету (спеціалізації «оркестрові струнні інструменти», «оркестрові духові та ударні інструменти», «народні інструменти»).

Наукові інтереси І. М. Коханик пов'язані із вивченням процесів стилеутворення в музичній культурі ХХ – початку ХХІ століть, з розробкою сучасної теорії музичного стилю. Має понад 50 публікацій наукового та науково-методичного характеру.

САКАЛО Олена Василівна (нар.1956). У 1980 році закінчила історико-теоретичний факультет Харківського інституту мистецтв імені І. П. Котляревського, кафедру історії музики (клас ст. викл. Ложнікової Л. О.). У 1980-1983 р.р. працювала у Дніпродзержинському державному музичному училищі. У 1983 – 1989 р.р. – лектор-музикознавець Миколаївської обласної філармонії. Під час роботи у філармонії організувала музичний лекторій, що діяв за трьома напрямками: для школярів трьох вікових груп, для студентства, тематичні абонементи для жителів міста. Входила до складу художньої ради філармонії.

У 1989 – 1995 р.р. навчалася у аспірантурі при кафедрі історії зарубіжної музики Київської державної консерваторії імені П. І. Чайковського (нині кафедра світової музики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського) у класі проф., докт. мистецтвознавства Черкашиної-Губаренко М. Р. Паралельно з 1994 тут же почала викладати на кафедрі історії зарубіжної музики. З 1996 року кандидат мистецтвознавства (дисертація «Іспанія у художньому житті Європи ХVІІ – ХІХ століть та іспанська романтична драма у творчості Дж. Верді»).

¹ Крижанівський Ф. П. «Український концерт для тромбона в аспекті становлення і розвитку жанру»; Александрова Н. К. «Літургічна музика як жанрово-стильовий феномен у творчості вітчизняних композиторів кінця ХХ – початку ХХІ століття»; Щербакова Н. Ю. «Принципи композиційної цілісності у вокальній творчості Ю. Я. Іщенко»; Гнатів Н. В. «Тематична організація інструментальних творів Пауля Гіндеміта»; Баланко О. М. «Українська камерно-вокальна музика кінця ХХ – початку ХХІ ст. як виконавський феномен».

У 1998-1999р.р – вчений секретар Спеціалізованої вченої ради по захисту докторських дисертацій за спеціальністю – Теорія і історія культури при НМАУ імені П. І. Чайковського. Після об'єднання ради зі спеціалізованою вченою радою Д 50.27.01 (1999 р.) залучалася до роботи ради нового складу як офіційний опонент дисертацій.

З 2004 по 2016 роки була науковим керівником Студентського науково-творчого товариства НМАУ. Нею розроблені авторські курси з історії опери і оперної драматургії для студентів ІТФ та факультету оперної режисури. Керує курсовими, дипломними роботами (на здобуття освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр музичного мистецтва», «спеціаліст музичного мистецтва», «магістр музичного мистецтва»). Здійснює керівництво курсовими, дипломними роботами (на здобуття освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр музичного мистецтва», «спеціаліст музичного мистецтва», «магістр музичного мистецтва»). Має аспірантів. Під керівництвом О. В. Сакало написана і захищена кандидатська дисертація **Інюточкіної** Ніни Валентинівни «Феномен піаніста-концертмейстера у вокально-інструментальному ансамблі (на прикладі австро-німецького вокального циклу ХІХ ст.)», а також дисертація Д. Яворського, присвячена жанру фортепіанного етюду романтичної доби.

Протягом останніх років О. В. Сакало працює над докторським дослідженням, яке присвячено новому осмисленню оперної творчості Дж. Мейєрбера у контексті європейської оперної культури ХІХ сторіччя. Закінчується робота над монографією, яка присвячується «Іспанським» операм Дж. Верді». Має публікації у наукових збірках та періодичних виданнях (журналах, соціокультурних альманахах, загально більш 50).

ГНАТЮК Лариса Анастасіївна (нар. 1960). Закінчила історико-теоретичний факультет Харківського інституту мистецтв імені І. П. Котляревського у 1984 році, кафедру теорії музики. Під керівництвом проф. Цицалюка Г. Н. написала і захистила дипломну роботу з питань поліфонії у творчості Миколи Леонтовича. Одразу після закінчення навчання почала працювати на кафедрі музики і співу Полтавського державного педагогічного інституту (тепер – університету) імені В. Г. Короленка. Звідти одержала направлення в очну

аспірантуру Київської державної консерваторії імені П. І. Чайковського, яку закінчила у 1994 році по кафедрі історії зарубіжної музики. Таким чином з теоретика вона стала істориком, хоча паралельно і досі викладає теоретичні дисципліни у Київській дитячій музичній академії. У тому ж 1994 році Л. А. Гнатюк захистила кандидатську дисертацію на тему «Микола Лисенко і Лейпцизька консерваторія: німецька музично-теоретична школа як фундамент європейської музичної освіти». Далі продовжувала працювати у Полтавському педінституті, де у 1999 році одержала звання доцента. Після цього поступила у докторантуру Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, яку закінчила у 2002 році.

З 2002 року її доля повністю виявилася зв'язаною з Національною музичною академією – спочатку як доцент кафедри історії зарубіжної музики, з 2004 – одночасно також і кафедри історії української музики. З 2013 року Л. А. Гнатюк була переведена на посаду виконувача обов'язків професора двох кафедр: зарубіжної музики (з 2015 – кафедра історії світової музики) та історії української музики і музичної фольклористики.

З вдячністю і задоволенням Лариса Анастасіївна назвала всіх викладачів, у яких навчалася в Харкові¹.

¹ Кафедра теорії музики: Булгаков Лев Миколайович (поліфонія), Гусарова Ольга Василівна (аналіз музичних творів), Дубінін Ігор Миколайович (гармонія), Золотовицька Ірма Львівна (методологія, історія і теорія музичної критики), Калашник Павло Павлович (сольфеджіо), Кравцов Тарас Сергійович (індивідуальна гармонія), Пінчук Олена Григорівна (індивідуальний аналіз музичних творів), Цицалюк Григорій Никифорович (дипломна робота).

Кафедра історії музики: Беленкова Ніна Яківна (історія зарубіжної музики), Іванова Ірина Леонідівна (історія зарубіжної музики), Лисяна Ольга Григорівна (історія російської музики), Мізітова Аділя Абдуллівна (музична критика, редакторська практика), Нікітін Сергій Олександрович (фольклорні експедиції), Новікова Лариса Іванівна (історія української музики, народна творчість), Пирогова Нінель Олександрівна (курсознавство з історії зарубіжної музики), Тюменева Галина Олександрівна (історія російської музики), Черкашина-Губаренко Марина Романівна (історія зарубіжної музики, історія радянської музики, семінар із сучасної музики), Шубіна Лідія Іванівна (історія радянської музики), Юферова Зінаїда Борисівна (історія зарубіжної музики, бібліографічна практика).

За період роботи у НМАУ імені П. І. Чайковського Л. А. Гнатюк розробила і читає лекційні курси на композиторському та історико-теоретичному факультетах, факультеті оперної режисури, на виконавських факультетах, а також для груп іноземних студентів. Для студентів заочного відділення факультету музичної педагогіки розробила і прочитала крім курсу історії зарубіжної музики курс історії художніх стилів. Керує курсовими, дипломними роботами (на здобуття освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр музичного мистецтва», «спеціаліст музичного мистецтва», «магістр музичного мистецтва»). Під її керівництвом підготовлені й захищені 3 дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за фахом 17.00.03 «Музичне мистецтво»¹.

Нею опубліковано 46 наукових праць, прочитано понад 40 доповідей на міжнародних та всеукраїнських конференціях. За ці роки Лариса Анастасівна стала унікальним і незамінним спеціалістом з редагування, макетування, підготовки до друку наукових праць. Підготовлено до друку: 20 монографій та навчальних посібників, 55 збірників наукових праць, 16 програм наукових конференцій, близько 20 навчальних програм. Вона є відповідальним секретарем спеціального наукового видання – **«Часопису Національної музичної академії імені П. І. Чайковського»**, який почав виходити з кінця 2008 року і виходить регулярно чотири рази на рік. Лариса Анастасівна підготувала і надіслала список опублікованих за цей період у «Часопису» статей викладачів Харківського національного університету мистецтв імені

Кафедра композиції та інструментовки: Бібік Валентин Савич (інструментовка), Борисов Валентин Тихонович (інструментовка), Дробязгіна Валентина Іванівна (читання партитур), Золотухін Володимир Максевич (інструментовка), Клебанов Дмитро Львович (поліфонія), Ковач Ігор Костянтинович (читання симфонічних партитур).

Кафедра загального і спеціалізованого фортепіано: Лисенко Людмила Федорівна.

Кафедра іноземних мов: Мишкіс Катерина Дмитрівна (німецька мова, лекції з історії образотворчого мистецтва).

¹ Осипчук Н. Є. «Семюел Барбер: жанрово-стильові аспекти творчості»; Шейко А. О. «Хорові твори Гоффредо Петрассі 1930-х– початку 1940-х років у контексті італійської музики першої половини ХХ століття»; Суда Є. Л. «Західні впливи в музичному мистецтві Японії періоду Мейдзі (1868–1912)».

І. П. Котляревського. Загалом це 33 статті 24-х авторів (див. Додаток). Познайомившись із цим списком, а також згадавши, скільки нинішніх науковців університету мистецтв пройшли через аспірантуру, докторантуру і асистентуру-стажування НМАУ імені П. І. Чайковського, можна ще раз наголосити на тому, що наші навчальні заклади всі довгі роки працюють у тісних багаторічних контактах і роблять спільну справу.

У групі харківських випускників, які зараз плідно працюють на провідних посадах у Національній музичній академії імені П. І. Чайковського слід назвати **СЕМЕНОВУ Наталію Миколаївну** (нар. 1954) у 1980 р. вона закінчила Харківський інститут мистецтв імені І. П. Котляревського (клас Цицалюка Г. Н.). Після завершення навчання працювала у Київській спеціальній музичній школі ім. М. Лисенка (1980-1982). Закінчила аспірантуру у ІМФЕ ім. М. Рильського у 1991 році (науковий керівник докт. мист. проф. Костюк О. Г.). У квітні 2001 р. захистила кандидатську дисертацію за темою «Педагогічні умови становлення оцінних суджень студентів у курсі «Аналіз музичних творів»» (за спеціальністю «музична педагогіка») і одержала науковий ступінь кандидата педагогічних наук. З 1982 по 2004 рр. працювала на кафедрі теорії і історії музики Київського інституту культури (нині – Київський національний університет культури і мистецтв). У грудні 2002 року присвоєно вчене звання доцента кафедри теорії музики. З жовтня 2004 по даний час – Вчений секретар Вченої ради, доцент кафедри теорії музики НМАУ імені П. І. Чайковського. Перу Н. М. Семенової належить 26 наукових і науково-методичних праць. Вона веде значну громадсько-організаційну роботу. З 2006 р. по даний час – секретар Підкомісії з музичного мистецтва та хореографії Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України. Член акредитаційної комісії МОН України Харківського Національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського; Донецької державної консерваторії імені С. Прокоф'єва.

У завершенні я би хотіла підкреслити важливість для загального успішного розвитку українського музикознавства постійного обміну досвідом і досягненням різних його гілок. Важливим є і вихід за національні межі у більш широкий науковий простір. Можемо згадати, що біля витоків харківської музикознавчої школи знаходиться унікальна

постать **Семена Семеновича Богатирьова** (1890 – 1960). Він закінчив Петербурзьку консерваторію, де одержав ґрунтовну і всебічну освіту як теоретик і композитор. З 1922 року С. С. Богатирьов очолював теоретико-композиторський відділ харківської консерваторії. Щоб піднести рівень викладання, ознайомити з новими досягненнями музикознавчої думки, за ініціативою Семена Семеновича у 30-ті роки у Харківську консерваторію для проведення циклів лекцій приїздили провідні фахівці з Москви, серед них К. А. Кузнецов, Т. Н. Ліванова, Л. А. Мазель, В. Е. Ферман. Після того, як Богатирьов переїхав до Москви, його контакти з колишніми учнями і колегами з України не переривалися. Однією з улюблених учениць Семена Семеновича була **Галина Олександрівна Тюменєва**, яка очолила створену у 1947 році у Харківській консерваторії спеціальну кафедру історії музики. Роком раніше Галина Олександрівна з успіхом захистила у Москві кандидатську дисертацію «Чайковський і “Могутня кучка”». Це визначило одну з ліній її спеціалізації як науковця та викладача. Можу згадати, що Галина Олександрівна завжди підтримувала тісні особистісні зв'язки з київськими колегами, особливо з А. Я. Шреєр-Ткаченко. Остання завжди залучала її до рецензування новітніх досліджень, а також навчальних посібників з історії української музики.

Сьогоднішні контакти студентів і викладачів наших музикознавчих кафедр відбуваються під час наукових конференцій, які регулярно проходять в обох наших музичних закладах. На Спеціалізованій вченій раді по захисту докторських дисертацій при НМАУ імені П. І. Чайковського успішно пройшли захисти докторських дисертацій провідних викладачів Харкова, нині професорів Н. Л. Бабій-Очеретовської, І. С. Драч та Л. В. Шаповалової. Вони ж часто виступають опонентами на київських захистах, у той час як до Харкова запрошуються як опоненти київські колеги. Обмін думками і новітніми ідеями відбувається на шпальтах наукових видань, які випускають наші музичні академії.

ДОДАТОК

Публікації статей викладачів Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського у науковому журналі «*Часопис Національної музичної академії імені П. І. Чайковського*»:

Алтухов Валерій Миколайович – заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри оркестрових духових та ударних інструментів та оперно-симфонічного диригування.

Сучасні тенденції розвитку мистецтва гри на кларнеті на Харківщині // Часопис... 2009. № 4 (5).

Бабій Оксана Петрівна – кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри інтерпретології та аналізу музики, докторант кафедри історії музики.

1. Авторські концепції «опери порятунку» Людвіга ван Бетховена та Ріхарда Вагнера: драматургічна модель і типологія персонажів // Часопис... 2014. № 3 (24).
2. Прем'єрний показ «Тангейзера» Ріхарда Вагнера у Дрезденській королівській опері // Часопис... 2013. № 2 (19).
3. Опера «Тангейзер» Ріхарда Вагнера і режисерські шукання другої половини ХХ – початку ХХІ століть // Часопис... 2012. № 3 (16).

Батовська Олена Миколаївна – кандидат мистецтвознавства, доцент, докторант кафедри хорового диригування.

Невідомі сторінки хорової музики а саррелла Віталія Губаренка // Часопис... 2014. № 2 (23).

Белік-Золотарьова Наталія Андріївна – кандидат мистецтвознавства, професор кафедри хорового диригування, головний хормейстер Оперної студії.

Перетини реального та ірреального в хоровій драматургії опери Віталія Губаренка «Вій» // Часопис... 2014. № 2 (23).

Богданов Валерій Олександрович – заслужений артист РРФСР, доктор мистецтвознавства, професор кафедри оркестрових духових та ударних інструментів та оперно-симфонічного диригування.

75-річчя кафедри духових і ударних інструментів Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського // Часопис... 2011 № 2 (11).

Веркіна Тетяна Борисівна – народна артистка України, кандидат мистецтвознавства, професор, ректор:

1. Відповідальність за долю українського мистецтва [до ювілею Володимира Рожка] // Часопис... 2016. № 3 (32).
2. Співпраця в нових історичних реаліях [до ювілею Володимира Рожка] // Часопис... 2016. № 3 (32).
3. Консерваторське братерство [Вітання з ювілеєм] // Часопис... 2013. № 4 (21).

Горбенко Тамара Валентинівна – концертмейстер кафедри хорового диригування.

[Володимир Рожок – студент Харківського інституту мистецтв імені І. П. Котляревського] // Часопис... 2016. № 3 (32).

Драч Ірина Степанівна – доктор мистецтвознавства, професор, про-
ректор з наукової роботи.

1. Чітко усвідомлювані перспективи [до ювілею Володимира Рожка] // Часопис... 2016. № 3 (32).
2. Оперний ландшафт сучасної Європи (Черкашина-Губаренко М. Р. Оперний театр в просторі меняючогося мира: сторони оперної історії в картинках і лицах : монографія / Марина Черкашина-Губаренко. – Харків : Акта, 2013. – 468 с.) [Нові видання] // Часопис... 2013. № 3 (20).
2. «Лукреція», 2009 // Часопис... 2010. № 2 (7).
4. Травестія на сучасній оперній сцені: нове життя давнього прийому // Часопис... 2009. № 3 (4).

Матюхін Володимир Петрович – кандидат філософських наук, де-
кан виконавсько-музикознавчого факультету, професор кафедри хорового
диригування.

Проблеми впровадження Болонської системи на виконавських факультетах у вищих навчальних закладах мистецтв // Часопис... 2009. № 2 (3).

Миславський Володимир Наумович – член Національної спілки
кінематографістів України, викладач.

Маловідомі штрихи до знаменитого портрета [Малоизвестные штрихи
к знаменитому портрету] // Часопис... 2009. № 4 (5).

Михайлова Наталія Миколаївна – кандидат мистецтвознавства,
старший викладач кафедри сценічної мови, здобувач кафедри інтерпре-
тології та аналізу музики.

До питання дефініції «музичний спектакль» (на прикладі музично-
театральної практики Харкова) // Часопис... 2010. № 2 (7).

Мізітова Аділя Абдуллівна – кандидат мистецтвознавства, доцент,
професор кафедри історії української та зарубіжної музики.

1. Перселлівські мотиви опери «Елісса» Рут Цехлін // Часопис... 2016. № 2 (31).
2. Творчий шлях Рут Цехлін: всупереч обставинам // Часопис... 2016. № 1 (30).
3. Модуси гри в інструментальних концертах Едісона Денисова // Часопис... 2015. № 1 (26).
4. Сюжет у сюжеті: «Аріадна на Накосі» Ріхарда Штрауса на Зальцбургському фестивалі 2012 року // Часопис... 2014. № 3 (24).

Мірошникова Агнесса Анатоліївна – заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства, професор кафедри хорового диригування.

[Володимир Рожок – студент Харківського інституту мистецтв імені І. П. Котляревського] // Часопис... 2016. № 3 (32).

Мовчан Віра Олександрівна – аспірантка кафедри історії музики.

Специфіка підходу до літературного першоджерела в ліричній «тріаді» Шарля Гуно // Часопис... 2013. № 3 (20).

Ніколаєвська Юлія Вікторівна – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри інтерпретології та аналізу музики.

У пошуках цілісності музичного спектаклю (з історії творчої співпраці М. Ентіна та В. Птушкина) // Часопис... 2010. № 2 (7).

Приходько Ігор Михайлович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри гармонії та поліфонії (тепер працює у Дніпропетровську)

Нові методи дослідження фуги в англомовному музикознавстві // Часопис... 2010. № 3 (8).

Прокопов Сергій Миколайович – заслужений діяч мистецтв, професор, завідувач кафедри хорового диригування.

[Володимир Рожок – студент Харківського інституту мистецтв імені І. П. Котляревського] // Часопис... 2016. № 3 (32).

Рощенко Олена Георгіївна – доктор мистецтвознавства, професор кафедри теорії та історії світової й української культури (зараз працює у Харківській академії культури)

Поетика «Заповіту» Тараса Шевченка в опері Миколи Лисенка – Михайла Старицького «Тарас Бульба» // Часопис... 2014. № 1 (22).

Сушанова Вікторія Володимирівна – аспірантка кафедри історії музики.

Скрипкова соната Сезара Франка: літературний образ і виконавська традиція // Часопис... 2013. № 1 (18).

Томчук Тамара Миколаївна – заслужена артистка України, доцент кафедри хорового диригування.

[Володимир Рожок – студент Харківського державного інституту культури] // Часопис... 2016. № 3 (32).

Федорков Олег Вікторович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри оркестрових духових та ударних інструментів та оперно-симфонічного диригування.

Гала-симфонія В. Пацери «Джазовий вернісаж»: новий жанрово-стильовий вимір // Часопис... 2011. № 2 (11).

Фоміна Наталія Павлівна – викладач скрипки дитячої школи мистецтв с. Сад Сумського району, здобувач кафедри історії музики.

Йозеф Гайдн: від статусних присвячень до дружнього послання // Часопис... 2013. № 1 (18).

«Принц фіолового бузку» у прокоф'євських творах // Часопис... 2011. № 4 (33).

Шаповалова Людмила Володимирівна – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри інтерпретології та аналізу музики.

Гоголь містичний: літургічний вимір поезики М. В. Гоголя // Часопис... 2009. № 3 (4).

Щелкановцева Олена Михайлівна – кандидат мистецтвознавства, професор кафедри оркестрових струнних інструментів.

Творчий шлях тривалістю в життя [Пам'яті Адольфа Лещинського] // Часопис...

УДК 78.07.072

Ірина Копоть

Музей Бориса Лятошинського (Житомир)

МУЗЕЙ БОРИСА ЛЯТОШИНСЬКОГО. МУЗИКОЗНАВЕЦЬ У ПРОВІНЦІЇ: ДІЯЛЬНІСТЬ ПО ЗАКІНЧЕННІ КОНСЕРВАТОРІЇ

Копоть І. С. Музей Бориса Лятошинського. Музикознавець у провінції: діяльність по закінченні консерваторії. Стаття містить аналіз діяльності музикознавця в умовах провінційного міста. Подаються приклади, що демонструють затребуваність професійної діяльності музикознавця (газети, радіо, музейні установи), попри розповсюджену думку, що музикознавець – це професія великих міст. Робиться висновок про необхідність самостійно створювати культурне середовище, в якому музикознавець зможе реалізувати себе як професіонал. Підкреслюється основоположна роль професійної освіти, отриманої на кафедрі історії музики Харківського інституту мистецтв ім. І. П. Котляревського протягом навчання (1975-1980 роки). Відзначається доцільність широкої профільної підготовки у виші для майбутньої професійної реалізації музикознавця, навіть за несприятливих умов провінційного міста.

Ключові слова: музикознавство, професійна освіта, провінційне місто, Харківський національний університет мистецтв ім. І. П. Котляревського, кафедра історії музики.